

Виноград Господњи

ЛИСТ ПРАВОСЛАВНЕ
ЕПАРХИЈЕ БАЧКЕ

Година шеснаеста

Број 2

Нови Сад

О Педесетници 2020.

Бесплатан примерак

*Благословен си, Христе, Боже наш, Који у рибарима показу
мудраце, кад им посла Духа Светога и њима улови васељену.
Човекољупче, слава теби!*

Са благословом Његовог Преосвештенства Епископа новосадског и бачког господина др Иринеја

ВИНОГРАД ГОСПОДЊИ

Лист православне Епархије бачке
Година шеснаеста, број 2
Нови Сад, О Педесетници 2020.

Уредник
Протојереј-ставрофор Миливој Мијатов

Чланови уредништва
Протојереј-ставрофор Милован Миодраговић
Протојереј Владан Симић
Протојереј Жељко Латинковић
Протонамесник Милорад Мировић
Протонамесник Игор Игњатов
Презвитер Лео Малешевић
Катихета Данило Михајловић

Лектор и коректор
Јелица Недић

Техничка обрада
Татјана Срдић

Фотографије
Предње корице и стр. 3 и 19: Фотоархива
Издавачког предузећа Платонеум д.о.о.
Стр. 22 и 23: Епархија ваљевска

Штампа
Принт студио ИН, Нови Сад, 2020.

Тираж 12.000 примерака

Уредништво
21000 Нови Сад
Змај Јовина 4
vinogradgospodnji@gmail.com
www.eparhijabacka.info

САДРЖАЈ

ОСМИ ДАН	3
Др Милан Бандобрански: Црква Божја – непрекидна Педесетница	3
РАЗГОВОР	5
Бакон др Србољуб Убипариповић: У светлости Твојој видимо светлост. Принос и улога светлости у православном богослужењу	5
БИБЛИЈСКИ ПОЈМОВНИК	10
Протопрезвитер-ставрофор Милован Миодраговић: Јосиф, син Јаковљев – принц Египта	10
ПОРТРЕТИ ГОВОРЕ	11
Бакон Александар Билић: Славујев пој презвитера Саве Дражилова (1917 – 2019)	11
ИЗ СВЕТООТАЧКЕ РИЗНИЦЕ	12
Свети Василије Велики: О Светоме Духу	12
СТАРЕЧНИК	15
О ави Исидору презвитеру	15
О ави Исаку Тивејском	15
ИЗ ЛЕТОПИСА	16
Протонамесник Мирослав Тронколовић: Храм Светог великомученика Пантелејмона у Обровцу	16
ИЗДАВАЧКА ДЕЛАТНОСТ	17
Катихета Младен Каурин: Прародитељски грех	17
ИЗ ШКОЛСКЕ КЛУПЕ	19
Немањићи наши преци	19
Света лоза Немањића	19
АКТУЕЛНОСТИ	20
КАЛЕНДАР АКТИВНОСТИ ЕПИСКОПА БАЧКОГ	27
СВЕТИЊАМА У ПОХОДЕ	30
НА ТАЛАСУ ПРАВОСЛАВЉА	31

CIP – Каталогизација у публикацији
Библиотеке Матице српске, Нови Сад
271.2 (5)
ВИНОГРАД ГОСПОДЊИ:
Лист православне Епархије бачке
/Главни и одговорни уредник протојереј-ставрофор
Миливој Мијатов. – Год. 1, бр. 1 (1976) – год. 25 бр.
82 (2000); Год. 1, бр. 1 (2001) – Нови Сад : Епархија
бачка, 1976–2000; 2007–. – 29 цм
Лист *Виноград Господњи* излази четири пута го-
дишње. – Први бројеви објављени под насловом:
Драгим мојим парохијанима

ISSN 0353-1783
COBISS.SR-ID 16504322

ЦРКВА БОЖЈА – НЕПРЕКИДНА ПЕДЕСЕТНИЦА

На празник Педесетнице Црква молитвено прославља свештени догађај силаска Светога Духа у виду огњених језика на свете Апостоле. Следујући заповести свога Учитеља *да се не удаљују из Јерусалима, него да чекају обећање Оца*, Апостоли су се једнодушно и истрајно молили очекујући испуњење свега о чему им је Господ говорио док је био с њима (Дела ап. 1, 4). Испуњење обећања Божјег је остварено у педесети дан после Христовог Васкрсења – на дан старозаветне Педесетнице који је у Старом Завету прослављан као празник свршетка жетве, када су приношене првине нових плодова као жртва Господу (III Мојс. 23, 15 – 22). У овом старозаветном празнику Црква види праобраз и наговештај испуњења новозаветне Педесетнице – дана када је Свети Дух у виду огњених језика сишао на Апостоле. Испунивши се Духом Светим, Апостоли почеше *говорити другим језицима*, а њихове богонадахнуте речи разумеше сви који бејашу присутни, иако је међу њима било и припадника других народа (Дела ап. 2, 1 – 13). Према речима првоврховног апостола Петра, у овом догађају остварене су пророчке речи светог пророка Јоила: *И биће у последње дане, говори Господ, излићу од Духа мојега на свако тело, и прорицаће синови ваше и кћери ваше, и младићи ваши видеће виђења и старци ваши сањаће снове. Па и на слуге своје и на слушкиње своје у те дане излићу од Духа мојега, и прорицаће* (Дела ап. 2, 17; ср. Јл. 2, 28 – 29). И заиста, на дан Педесетнице, Свети Дух је изливен на све присутне који су били сабрани око Апостолâ, као што се од тада на свакој светој Литургији Свети Дух излива на чланове Цркве сабране око Тела и Крви Христове, освећује их и чини удовима Цркве чија Глава јесте Господ Исус Христос. Стога и не чуди што овај Празник бива називан даном рођења новозаветне Цркве. Црква по својој природи и јесте управо непрекидна Педесет-

Силазак Светога Духа на Апостоле, Пећка Патријаршија

ница, како богомудро сведочи преподобни Јустин Ћелијски.

Празник Педесетнице објављује нам саму природу Цркве. У светој Педесетници откривена је божанска истина да Црква јесте *сабор светих*, заједница светих у којој нема ни *Јудеја* ни *Јелина*, него у којој – благовољењем Бога Оца кроз Бога Сина у Светоме Духу – сви и све постаје *нова твар у Христу*. У ту и такву богочовечанску заједницу призвани су сви земаљски народи, другим речима – свеколики људски род. О томе упечатљиво сведочи наведена чињеница да при силаску Духа Светога Апостоли почеше говорити другим језицима, те их разумеше и припадници других народа (Дела ап. 2, 4 – 12). Благодаћу Светога Духа, у Цркви сви народи постају један јединствени богоизабрани народ с којим Бог успоставља Нови Завет у Телу и Крви Свога Јединороднога Сина. Ту истину потврђују и речи празничног кондака: „Када Вишњи сиђе и помете језике, растављаше народе. Када раздаде огњене језике, све људе позва да се уједине. Тако сложено славимо Свесветога Духа.” Новозаветни богоизабрани народ постају сви они који отворе врата својих срца, на која куца Господ (Откр. 3, 20), и који одговоре на призив и позив Божји, те слободном вољом прихвате да постану храм Духа Светога и удови Христовог Тела. Стога је основни предуслов и претпоставка живота у Цркви

Осми дан

остварење личне Педесетнице свакога верника кроз свете Тајне крштења и миропомазања и у Светајни Цркве – светој Евхаристији. Управо због тога је апостол Петар на дан новозаветне Педесетнице позвао све који слушаху његову богонадахнуту беседу да се покају и да се крсте у име Исуса Христа за опроштење грехова како би примили дар Светога Духа, тако да се истога дана Цркви Божјој прибродало око три хиљаде душа (Дела ап. 2, 38, 41). Новокрштени хришћани, који су тада постали чланови Цркве, били су духовни првенци које је Црква Христова принела Богу, као што су у Старом Завету на празник Педесетнице Господу приношене првине нових плодова жетве.

Силаском Светога Духа на Апостоле остварено је довршење Божанског Домостроја спасења у личности Сина Божјега, Господа Исуса Христа. Уједно, света Педесетница јесте почетак стварања нове твари у Христу и залог будућег обновљења свега што је створено, на челу са човеком. Као што се при стварању света у Старом Завету Свети Дух ношаше над првобитним водама дајући им животворну силу (I Мој. 1, 2), тако и у догађају Педесетнице Свети Дух силази на новозаветну Цркву чинећи је залогом будућега Царства. У Педесетници, више него у било којем другом празнику, открива се вечна истина да Црква Божја као богочовечански организам, као Тело Христово, постоји у овом свету, али и да – благодарећи благодатном дејству Духа Светога – она постоји у свету као икона Царства Божјега. Управо у Цркви и кроз Цркву то вечно Царство бива предокушано већ овде и сада. Празник свете Педесетнице сведочи да је живот Цркве незамислив без благодатног и освећујућег дејства Светога Духа. Ниједна молитва, ниједна света Тајна, ниједна света Литургија, ниједна свештенорадња нити било шта друго у Цркви не бива без благодати Светога Духа. Свети Дух даје благодатни печат свему што се у Цркви савршава.

На дан свете Педесетнице на Цркву Божју изливени су непресушни извори живе воде, коју је Спаситељ наш Господ Исус Христос обећао свима који поверују у Њега, рекавши: *Ко је жедан нека дође мени и пије! Који*

у мене верује, као што Писмо рече, из утробе његове потећи ће реке воде живе (Јн. 7, 37 – 38). О тој води живој Син Божји благовести и у разговору са женом Самарјанком код извора Јаковљевог, и том приликом открива да ће та вода, у ономе који је пије, постати извор воде која тече у живот вечни (Јн. 4, 14). Обраћајући се жени Самарјанки, Господ и све нас позива да пијемо од исте те воде живе, од које ако ко пије неће ожеднети до века (Јн. 4, 14). Жива вода, о којој нам Господ говори у Јеванђељу и о којој Црква славослови богонадахнутим речима црквених песника у данима уочи празника Педесетнице, није ништа друго до благодатна сила Светога Духа која све освећује и оживотворава. Извори воде живе јесу благодатне струје Светога Духа, „које напајају сву твар, да се држи у животу“, како вели црквени песник (Степена IV гласа, антифон II). Том благодаћу – која је на Цркву изливена на дан Педесетнице и која се од тада у њој непрекидно излива – бивају духовно напајани и сви њени удови, чланови Цркве, како би узрасли у меру раста пуноће Христове (Еф. 4, 13).

Према богомудрим речима светог Серафима Саровског, циљ хришћанског живота је стицање Духа Светога. Остварање тога циља је могуће једино у Цркви, благовољењем и љубављу Божјом, а не по личним заслугама. Једино у Цркви, која још од новозаветне Педесетнице постоји у свету као сасуд благодати Светога Духа, људи могу постати причасници Божји, причасници Његове нестворене благодати, Његовог Тела и Крви. На свакој светој Литургији свагда и изнова доживљавамо искуство новозаветне Педесетнице, бивајући осећени благодаћу Божјом, јер управо на светој Литургији, Свети Дух – Који је сишао на Апостоле у педесети дан по Васкрсењу – силази „на нас и на предложене Дарове“. Стога у Литургији постајемо учесници и сведоци те непрекидне Педесетнице којом Црква живи у свету, и радосно кличемо: „Видесмо светлост истиниту, примисмо Духа небескога, нађосмо истинску веру: клањамо се неразделивој Тројици, јер нас је она спасла.“

Др Милан Бандобрански

У СВЕТЛОСТИ ТВОЈОЈ ВИДИМО СВЕТЛОСТ

– Принос и улога светлости у православном богослужењу –

Црква Христова, благодаћу Бога Оца и животворном силом Бога Духа Светога, из поколења у поколење под својим освештаним сводовима рађа на земљи нове и нове посленике на Њиви Господњој. Један од млађих, али веома надарених делатника у наше време јесте часни ђакон др Србољуб Убипариповић, ванредни професор на Катедри за литургику Православног богословског факултета Универзитета у Београду, кога смо замолили за разговор о приносу и улози светлости у богослужењима Православне Цркве.

Поштовани и драги у Христу брате и са-служитељу, оче Србољубе. Благодаран сам Вам, и веома радостан, што сте се одазвали позиву да са читаоцима *Винограда Господњег*, часописа Епархије бачке, поделите размишљања на тему улоге светлости у православном богослужењу. Мада у први мах делује као да је реч о маловажној теми, ипак се о њој има штошта рећи, јер се постављена тема дотиче суштинских питања наше вере. Какво је Ваше мишљење о томе?

Ђакон др Србољуб Убипариповић

Високопречасни оче Миливоје, дозволите ми да најпре упутим изразе неизмерне благодарности Преосвештеном Епископу новосадском и бачком господину др Иринеју на благослову да говорим за *Виноград Господњи*, али и поводом свих других благослова захваљујући којима сам чест гост у Епархији бачкој. Осећања изузетне части и одговорности су увек присутна када год се одазивам

на позив за учешће у изграђивању живота и плодотворној делатности ове Богом спасава-не Епархије.

Када је реч о поменутој теми, дозволите ми да, пре свега, истакнем да је посредни веома важно питање, а разлози за то су вишеструки. Ова тема се, с једне стране, тиче наше свакодневнице, односно свега онога што карактерише друштвена збивања када говоримо о човеку уопште, а опет, упоредо са тим, она се односи и на наш свакодневни црквени живот. Несумњиво да смо сви ми сведоци, између осталог, и феномена који се свакодневно збива пред нашим очима, познатог под научним називом „светлосно онечишћење”. Када то кажем, превасходно сматрам да светлосно онечишћење ремети преко потребну хармонију између не само биљног и животињског света, већ и људског рода, односно целокупне твари. Онечишћење светлости, како дневне тако и оне током периода ноћи, изазива несагледиве последице по живот целокупног света. Недавно је објављена вест да приличан број једне врста свитаца изумире, управо услед светлосног онечишћења. Упоредо са тим, у средствима јавног информисања можемо прочитати вести и о томе да одређени број животиња, које своје активности проводе током ноћног периода, услед огромне количине вештачке светлости произведене светлосним технологијама све више бива збуњен, јер не може правилно да се оријентише. Стиче се утисак да је човек, наиме, изузетно напредан и спреман да учини овај живот што успешнијим и прихватљивијим, док је, насупрот томе, људско биће изгубило меру у (зло)употреби природе приликом обезбеђивања таквих егзистенцијалних услова.

Разговор

Када је реч о црквеном животу, приметно је да тема светлости не изазива особиту пажњу међу хришћанима. Шта светлост, заправо, представља за нас православне хришћане? Да ли ми разумемо њену улогу и на који начин се односимо према светлости као приносу? Поврх свега, да ли светлост заиста има драгоцену улогу у остварењу јавнога дела народа Божјег, односно православног богослужења? Таква питања нас подстичу да уз Божју помоћ покушамо, колико нам снаге допуштају, образложити ову тему на сажет и језгровит начин, долазећи до одређених одговора благодаћу Божјом.

На који начин бисте, оче Србољубе, повезали ово што управо рекосте са темом нашег разговора – улогом светлости у богослужењу?

Светлост је одувек представљала, као и данас, символ живота, благослова, али и оно што је још важније, божанске присутности. Отуда не треба да нас чуди што су се људи према светлости свагда односили као према живој ствари. У доба Римске империје, када би високи судски званичници прелазили из једне просторије у другу, или из једне зграде у другу која је служила за јавне парнице, испред њих је ишао одређени прислужитељ који је носио светлост. Тиме је истицана не само њихова припадност својеобразном друштвеном положају, него је указивана и почаст њима као личностима које су долазиле у судницу. Такође, у судници се тада на сто стављала књига царских декрета – *liber mandatorum*, а са обе стране стола стајале су свеће које су гореле и на тај начин светлошћу исказивале особиту част наведеним документима.

Иако је добро знати за претходно поменуто, ипак сматрам да су за нас хришћане много битнији примери које налазимо у Старом Завету, а тичу се улоге светлости у религијском животу Јудеја. Приношење и употреба светлости су, и то сви добро знамо, сматрани драгоценим елементима старозаветног богослужбеног времена и простора. У првом реду мислим на Шатор састанка или Скинију сведочанства, а потом и на Јерусалимски храм, где је редовно горела једна светиљка (мено-

ра) – седмокраки свећњак. Он је био сачињен од нарочитих кандила са уљем, при чему је приносом и употребом светлости која се *прислуживала* и одржавала, изабрани народ Божји на одређени начин вршио спомен на непобитну стваралачку и животодавну улогу Господара над господарима, Бога над боговима и Бога Сведржитеља и Створитеља свега, поврх свега и саме светлости! Стога сваки пут, када би свештеници у Скинији, касније и у Јерусалимском храму, *прислуживали* менору и одржавали светлост, они би тиме у име старог Израиља чинили спомен, тојест опомињали би се Бога који ствара свет и светлост одељује од таме. Јудеји су то свагда памтили, а таква пракса, можемо то назвати и обредним изразом, обликовала је и празновање навечерја суботњег дана – шабата – у сваком породичном дому. Следствено, најпре би домаћица јудејскога дома, пола сата пре заласка сунца, прислуживала такозвану суботњу светиљку, да би потом домаћин породице, сачекавши да се на небу укажу прве звезде, могао започети молитву благосиљања наступајућег дана. Та молитва се звала *кидуш* и подразумевала је благодарење и благосиљање суботњег дана, предложеног вина и предложеног хлеба.

Осим тога, у књигама Старога Завета срећемо изузетна сведочанства о значају светлости. Поменимо само поједина места из Псалама која су изузетно богата и инспиративна у погледу поимања улоге и употребе светлости у старом Израиљу. Примера ради, на једном месту је написано: *Реч је твоја светиљка (светилник) нози мојој и светлост стазама мојим* (Пс. 119, 105). То значи да је Реч Божја, односно Реч Господња, богонадахнута реч и заповест Његова која је дата изабраном народу Божјем, при чему је она истовремено и дословна светлост која води верујуће кроз овај живот и помоћу које се они спасавају.

Слушајући Ваше надахнуте речи, не можемо а да се не присетимо откривене нам истине још у првим стиховима књиге Постања, где се каже да – рече Бог: Нека буде светлост. И би светлост (Пост. 1, 3). Такође не можемо занемарити ни речи Господа нашег Исуса Христа

Разговор

који за Себе недвосмислено каже: *Ја сам светлост свету* (Јн. 8, 12), а Својим ученицима: *Ви сте светлост свету* (Мт. 5, 14, 16). Јасно је да нас Свето Писмо оба Завета поучава о великом значају светлости у животу свих људи. Молим Вас да нам ту истину подробније образложите.

Потпуно другачија димензија и, могли бисмо рећи, разумевање улоге саме светлости бивају истакнути и појашњени, почев од доласка у овај свет Сина Божјег, Господа Бога и Спаса нашега Исуса Христа. Ако читамо Пролог Јовановог јеванђеља, већ на почетку увиђамо да Јеванђелиста вели да: *У почетку беше Логос... и Све кроз Њега постаде... У њему беше живот, и живот беше светлост људима. И светлост светли у тами, и тама је не обузе* (Јн. 1, 1. 3. 5). Јеванђелиста наглашава да је сам Логос светлост коју ниједна тама не може обузети, јер је Бог сушта светлост. На више места у Јеванђељу читамо да Господ обзнањује, како својим ученицима, тако и хришћанским генерацијама до краја света и века, следеће речи: *Ви сте светлост свету* (Мт. 5, 14), или пак: *Ја сам светлост свету; ко иде за мнома неће ходити у тами, него ће имати светлост живота* (Јн. 8, 12). Спаситељ у чувеној Беседи на гори, осим напомене апостолима и хришћанима да су они со земљи, говори и уједно заповеда: *Тако да се светли светлост ваша пред људима, да виде ваша добра дела и прославе Оца нашега који је на небесима* (Мт. 5, 16). Неоспорно је, дакле, да светлост долази до нарочитог изражаја када говоримо о животу, проповеди и делатности Сина Божјег, пре свега у догађајима који су заправо централни у оквиру оствареног Домостроја спасења – тајни Смрти и Васкрсења. Но ипак, дозволите ми да пре тога укажем на један својеобразни догађај који управо најављује непосредно остварење смисла и циља Христовог доласка на земљу. То је догађај Преображења Господњег на гори Тавор, који нам шаље поруку ко заправо јесте светлост и зашто Син Божји толико проповеда о светлости. Било би исувише опширно када бих о том догађају овде и сада говорио подробно. Међутим, овога пута истакао бих само следеће. Јединородни Син Очев је на гори Тавор, само неколико недеља

пре него што ће се у граду Јерусалиму збити Његова смрт и Васкрсење, удостојио тројицу Својих ученика метаисторијске теофаније – богојављења, када су Његови ученици били у могућности да, бивајући надахнути Духом Светим, унапред сагледају и разумеју, онолико колико су могли, шта ће тек уследити и како ће плод Тајне Крста управо бити Васкрсење из мртвих. Другим речима, Васкрсење Христово из мртвих је нераскидиво везано за остварење Тајне Крста, када је засијала из гроба светлост вечнога живота. Потом, после тродневног Спаситељевог пребивања у гробу и Његовог Васкрсења, женама мироносицама се на Његовом Гробу јавља блистави анђео, сав у сјају и светлости. Све то нам говори да Спаситељ уствари кроз наведене догађаје исијава светлост истинског богопознања. Зато и не чуди што још у животу ране Цркве примећујемо да хришћани веома брижљиво негују праксу приношења и употребу светлости у богослужбеном животу. Они на врло специфичан начин увиђају потребу приношења светлости и драгоценост богослужбене функције светлости кроз призму Христа Богочовека као *Светлости тихе, умилне и вечне*. Хришћани су се својевремено у древној Цркви сабирали увече, после заласка сунца, на заједничку молитву и агапу (вечеру љубави), у чијем наставку би савршавали божанствену Евхаристију. Већ сâми залазак сунца, односно наступање вечери, био је повод да се на молитвено сабрање унесе светлост, како би се омогућило осветљење простора свима сабранима.

Захваљујући спису светог Иполита Римског (трећи век после Христа) под називом *Апостолско предање*, имамо уверљив опис како су хришћани његовога времена у граду Риму благодарили на вечерњој светлости. О томе се у поменутом спису каже овако: „Када је Епископ присутан, и вече дошло, Такон доноси лампу (светиљку). И стојећи усред свих присутних верника, он (Епископ) благодари (Богу). Он поздравља најпре говорећи: *Господ са вама*. И народ одговара: – *(И) са духом твојим*. – *Заблагодаримо Господу*. И говоре: *Достојно је и праведно. Величанство и узношење (величање) са славом Њему припада*. И

Разговор

говори: *Горе имајмо срца, јер то се говори на Приносу (у Евхаристији, Литургији). И моли се овако говорећи: Благодаримо Ти, Госпode, кроз Сина Твога Исуса Христа, Господа нашег, кроз Којега си нас просветлио откривајући нам светлост непропадљиву. Пошто смо прешли ток дана и дошли на почетак ноћи, наситивши се светлости дана коју си Ти створио за наше задовољство, и пошто сада, благодаћу Твојом, не оскудевамо у светлости вечерњој, хвалимо Те и прослављамо кроз Сина Твога Исуса Христа, Господа нашег, кроз Којега Теби (припада) слава и моћ и част, са Светим Духом, сада и увек и у векове векова. Амин."*

Већ на основу овог веома језгровитог и садржајног описа, можемо закључити због чега светлост заслужује управо предочени однос ранохришћанске заједнице. Светлост је дар и живот, зато што је дарована хришћанима од Тројичног Бога, те на темељу таквог приношења можемо разумети како и зашто се развија једно богослужење са којим започињемо нови дневни круг богослужења, а то је вечерње. Оно носи назив и *светилнично богослужење*, јер је на њему, између осталог, појана нарочита химна која се назива – *светилнична*. То је, дакле, био повод хришћанима да на почетку новог дана прослављају Бога као извор светлости. Сматрам умесним да подсетим да нови дан, сходно јудео-византијском начину рачунања времена, почиње заласком сунца, а не како смо ми то навикли, сходно доминантној логици, од поноћи. Како је светилнична химна изгледала и на који начин се појала у назначеним временима, ми не можемо са потпуном сигурношћу тврдити, али нам у томе може помоћи једна друга химна, коју и данас појемо или читамо на вечерњем богослужењу. То је химна *Свјете тихиј* – *Светлости умилна*, која на непосредан начин изражава веру Цркве у неопходност приношења светлости као повода прослављања Тројичног Бога.

О светлости као богослужбеном приносу налазимо неколико примера и у јутарњем богослужењу. У трећем делу јутрења појци поју химну која се зове *свјетилен*. Она се не поје случајно управо на том месту, јер се некада итекако пратио ритам смene ноћног пери-

Епископ бачки господин Иринеј

ода и наступања обданице. Веома рано, када се укажу први зраци светлости, поје се химна *свјетилен* или *светловодствена* химна, што ће рећи химна која нас води и упућује на приношење светлости, односно благодарење због светлости која наступа и омогућава нам да богослужбени простор више не осветљавамо помоћу светиљки и уља, јер сада наступа период обданице када нас Господ поново обдaruје светлошћу.

У контексту управо казаног, наслућује се закључак да хришћани врхунац улоге светлости у богослужењу доживљавају на светој Литургији. Слажете ли се с овом тврдњом?

Свакако. Врхунац остварења богослужбене улоге светлости бива видљив на светој Литургији. На који начин? Указао бих на неколико примера. Први пример тиче се припреме за читање свештеног Јеванђеља. Наиме, нека-

Разговор

да би се, пре произношења јеванђелског текста, тојест одговарајућег одељка или перикопе, прислуживале свеће које су носили свећоносци и претходили изношењу Јеванђеља ради читања. Због чега управо тада свеће и откуда потреба за истицањем светлости пред Јеванђељем у дотичном тренутку? Блажени Јероним сведочи у своје време да је реч о древној пракси на Истоку којом се исказује радост због онога што следи, јер где, веома брзо ће наступити произношење светлоносних речи Сина Божјег – *Светлости од Светлости*. Та Светлост Духом Светим просветљује сваку пору бића свих учесника у таквом једном надумном и небоземном догађају. Како бисмо појмили разлоге за прислуживање свећа у описаном тренутку, дозволите ми да цитирам речи молитве коју свештеник произноси у назначено време. Текст молитве гласи: „Запали у срцима нашим, човекољубиви Владико, непролазну светлост твога богопознања, и отвори очи ума нашег да бисмо разумели твоје еванђелске проповеди. Усади у нас и страх твојих блажених заповести, да бисмо, победивши све телесне похоте, живели духовним животом, мислећи и творећи све што је Теби угодно. Јер си Ти просветљење душа и тела наших, Христе Боже наш, и Теби славу узносимо, са беспочетним твојим Оцем и пресветим и благим и животворним твојим Духом, сада и увек и у векове векова. Амин.” Дакле, чин прислуживања свећа јесте истовремено не само приношење, већ и благодарење Богу због дара светлости, али истовремено и исказивање радости, јер наступа свештени тренутак када Спаситељ говори народу Божијем. Поврх свега, Син Божји говори устима онога свештенослужитеља који произноси текст, без обзира да ли се радило о ђакону, презвитеру или епископу.

Други пример тиче се преношења ехаристијских Дарова са Проскомидије и њиховог предлагања на часну Трпезу. И овога пута свећоносци претходе и исказују радост целокупног сабрања поводом наступајућег свештеног чина и сверадосне величанствености. Приноси целокупне заједнице бивају, у име свих сабраних на једном месту, предложени на часну Трпезу уз пропратну свет-

лост. Несумњиво да је кулминациона тачка литургијског сабрања причешћивање Телом и Крвљу Господњом. И данас је у одређеним православним храмовима сачувана пракса да се, упоредо са путиром из којег се причешћује верни народ, износи и свећа коју држи прислужитељ, стојећи све време са светлошћу покрај свештеника који причешћује причеснике. Управо и на такав начин бива исказана богослужбена димензија функције светлости, што ће рећи оне светлости коју можемо увидети и поистоветити са таворском нествореном светлошћу, потом светлошћу на Голготи која је распети наш Господ Христос, те такође и светлошћу из Гроба Господњег, али и сасвим сигурно са светлошћу Царства Божјег које долази у сили. То је она иста светлост која хита према нама и жели да нас просветли. Ако допустимо тој *Светлости тихој и умилној* да дође и усели се у нас, заиста ћемо бити светлост васцеломе свету.

Драги оче Србољубе, хвала Вам на љубави и доброти, али у првом реду на томе што сте свима нама отворили духовне очи, како бисмо схватили улогу светлости у нашем хришћанском животу и на богослужбеним сабрањима. Нека Вам милостиви Господ на Вашу љубав и доброту узврати Својим неизмерним даровима, како бисмо се заједно радовали у Распетом и Васкрслом Господу нашем Исусу Христу.

Високопречасни оче Миливоје, још једампут најсрдачније благодарим Преосвештеном Епископу Иринеју, Вама и читаоцима *Винограда Господњег* на указаном поверењу, дарованој пажњи и хришћанској љубави којих нисам достојан. Нека *Светлост Христова* просветљује све нас и наше ближње, али и свеколику творевину, указујући нам пут од Витлејема преко Јордана, Тавора, Голготе и Гроба Господњег, те удостојавајући нас небеског Јерусалима који *не потребује сунца ни месеца да му светле, јер га слава Божија осветли, и светлост је његова Јагње* (Откр. 21, 23).

Разговарао
протопрезвитер-ставрофор Миливој Мијатов

Библијски појмовник

ЈОСИФ, СИН ЈАКОВЉЕВ – ПРИНЦ ЕГИПТА

Старозаветни патријарх Јаков изродио је дванаест синова и једну кћи. Од тих дванаест синова Јаковљевих настало је дванаест племена народа израиљског. Од све деце Јаков је највише волео и највише пажње посвећивао двојници најмлађих синова, које је родио с најмилијом женом Рахилом. Јосифу је, да би га, на неки начин, истакао између браће, начинио посебно лепу, шарену хаљину. Та пажња коју је Јаков указивао према Јосифу изазвала је код старије браће завист и они су га омрзли до те мере да су хтели да га убију. Та њихова завист подстакнута је и кроз два сна која је имао Јосиф и о којима је говорио браћи и родитељима. Наиме, Јосиф им је говорио како је у сну видео да он и браћа заједно везују сноплје у пољу и како његов сноп устане и усправи се, а снопови његове браће иђаху унаоколо и клањаху се његовом снопу. У другом сну, који им је простодушно испричао, говори како се сунце и месец и једанаест звезда клањају њему. Отац и браћа Јосифова су ова његова казивања о виђењима у сну схватила као надмена и непримерена, па му отац Јаков каже: *Еда ли ћемо доћи ја и мати твоја и браћа твоја да се теби клањемо до земље, а браћа кажу: Да нећеш још бити цар над нама* (Пост. 37, 8 – 10). Браћа Јосифова су толико била љубоморна на њега да су одлучили да га убију. Повољна прилика им се указала док су напасали стада у близини Сихема. Пошто дуго времена није знао како су му синови и стока, Јаков је послао Јосифа да их потражи. Када су браћа видела Јосифа рекоше: *Гле, ево онога који сања. Хајде сада да га убијемо и да га бацимо у коју од ових јама, па ћемо казати љута га је звер изјела; онда ћемо видети шта ће бити од његових снова* (Пост. 37, 19 – 20). Рувим, међутим, старији брат не пристаде на то и рече им да не проливају крв брата свога, него да га баце у један бунар или јаму. Рувим је мислио да дође после и да га извади из јаме и кришом врати оцу. Тада браћа скинуше са Јосифа шарену хаљину и спустише га у јаму.

Нешто касније туда је пролазио караван Исмаиљаца, трговаца, који су путовали за Египат. Тада Јуда, један од старије браће,

предложи да Јосифа продају трговцима, што браћа и учинише и продадоше Јосифа за двадесет сребреника. Онда Јосифова браћа намазаше његову хаљину крвљу јарета и вратише је Јакову с поруком да су је нашли и да мисле да је то хаљина Јосифова. Јаков ју је одмах препознао и завапи: *Сина је мога хаљина, љута га је звер изјела* (Пост. 37, 33). Много је туговао Јаков за Јосифом и нико није могао да га утеша.

Јосифа продају браћа

Трговци су Јосифа продали у Египту и он је завршио на двору фараона. Тамо је имао много искушења, био је утамничен, али је имао и успеха и славе. Јосифу је Господ дао дар да тумачи снове и он је фараону објаснио два необична сна која су говорила о наредних седам плодних година у Египту, после којих ће уследити седам гладних и неродних година. Прозорљивошћу Јосифовом, Египат се у периоду седам плодних година припремио и у амбаре ускладиштио довољно хране за седам гладних и неплодних година. Када су наступиле неплодне године завладала је глад и неимаштина у целом региону, па и у Ханану, те су и браћа Јосифова, два пута, долазила у Египат по храну. При другом доласку дошао је с њима, по захтеву Јосифовом, и Јаков и његов најмлађи син Венијамин. Био је то веома срдчан и дирљив сусрет који богонадахнути библијски приповедач веома сликовито приказује. Потом су се Јаков и цела породица његова доселили у Египат и живели су тамо до времена изласка Израиља из Египта, у време Мојсија.

Протопрезвитер-ставрофор
Милован Миодраговић

Портрети говоре

СЛАВУЈЕВ ПОЈ ПРЕЗВИТЕРА САВЕ ДРАЖИЛОВА (1917 – 2019)

Славуј... Птица која синонимно означава човека који зна лепо да пева. У мојој, не тако малој збирци појаца-свештеника које сам слушао како и на који начин узносе славу и хвалу Богу, отац Сава Дражилов заузима врло високо место. Одрастајући телесно и духовно у Светогеоргијевском храму у Бечеју, имао сам прилику, могу рећи благослов, да готово свакодневно виђам и слушавам нашег оца Саву. Увек тих, некако ненаметљив, остао је

урезан дубоко у срца свих Бечејаца, почевши од 1975. године од када је отац Сава проводио своје старачке дане у Бечеју. Као малог дечака, касније и ученика богословије, отац Сава ме је подучавао стихирама и песмама које нисам могао нигде да чујем нити да их видим записане. Он је био пребогат у том знању и искуству. Његова духовна мудрост и сталоженост је била јасно уочљива и видљива.

Презвитаер Сава Дражилов је рођен 1917. године у Долову, код Панчева, од оца Радована и мајке Драгиње, побожних сељака. После завршетка основне школе примљен је у манастирску школу у манастиру Војловици, где је на школовању провео осам година, а у Вишој духовној школи манастира Дечана је провео четири године. После завршетка Другог светског рата завршио је Вишу педагошку школу у Новом Саду. Као васпитач радио је у Новом Саду, Бечеју и Кањижи. Пошто није пристао да постане члан Комунистичке партије, напустио је просвету у којој је радио три

Презвитаер Сава Дражилов

године. Ступио је у брак са Јеленом Гаврић из Бечеја. У браку су изнедрили троје деце: Драгињу, Радована и Иванку. Блаженопочивши Епископ зворничко-тузлански др Нектарије (Круљ) га 1949. године рукополаже за свештеника и поставља за пароха у Кожухама код Добоја. Отац Сава је био омиљен у народу и због тога га тадашње власти хапсе. После осам година проведених у самици, Окружни суд у Добоју га је осудио на четири године строгог затвора у злогласној

Зеници. На жалбу тужиоца, Врховни суд у Сарајеву осудио је оца Саву на осам година робије.

По изласку из затвора бива постављен за пароха у Модричи. Поново прогласивши оца Саву за државног непријатеља, диктатори из власти га протерују, после чега одлази у Епархију загребачко-љубљанску, где је био парох у Ступовачи, а касније и у Новим Пављанима код Бјеловара. За одан и пожртвован рад у свештеничко-пастирском раду, презвитаер Сава Дражилов је одликован са неколико граматâ, правом ношења црвеног појаса, црвене поставе на мантији и плишане камилавке.

Испунивши услове за пензију, 1975. године долази у Бечеј да проведе своје пензионерске дане, неуморно радећи и помажући бечејским свештеницима.

Упокојио се у сто трећој години живота 28. јула 2019. године, а сахрањен је на Православном гробљу у Бечеју, 30. јула исте године.

Ђакон Александар Билић

Из светоотачке ризнице

Свети Василије Велики: О СВЕТОМЕ ДУХУ

Поимања Светога Духа на основу учења Светога Писма

22.— Време је, дакле, да испитамо каква су општа учења о Светоме Духу: и она која смо о Њему сабрали из Светога Писма, и она која смо прејемством примили из неписаног Предања Отаца. Најпре, дакле, има ли кога да, чувши за име „Дух“, не бива дирнут у души, и да не узвиси своје мисли ка Најузвишенијој Природи? Јер, Он се назва „Духом Божијим“, „Духом Истине, Који од Оца исходи“, „Духом правим“ и „Духом владалачким“. Но, „Дух Свети“ је његово превасходно и лично име, којим се углавном назива све што је у потпуности бестелесно и сасвим невештаствено и недељиво. И зато, жену која је мислила да се Богу треба клањати само на одређеном месту, Господ поучава да се оно што је бестелесно не може ограничити, па каже: „Бог је Дух.“ Према томе, када чујеш реч „Дух“, не можеш замислити неку ограничену природу која је или подложна изменама и преиначењима, или је у потпуности подобна творевини; напротив, успињући се мислима ка висинама, мораш замислити некакву умну суштину која је бескрајна по сили, неограничена по величини, која се не може измерити вековима и временом и која је неисцрпна по добрима која поседује. Духу се, дакле, обраћа све што има потребу за освећењем; Њега желе сви они који врлински живе, јер бивају орошени Његовим дахом и примају помоћ у достизању задатог циља саобразног њиховој природи. Он, дакле, све чини савршенима, а Сâм ничега није лишен. Не живи тако што однекуд прима живот, него Сâм дарује живот; не узраста тако што прима нешто што већ нема, него је од почетка потпун; темељи се на Себи Самоме и свугде се налази. Он је извор освећења, умствена светлост, коју, приликом трагања за истином, Собом предаје сваком словесном бићу као неку врсту просвећења. Неприступан је по природи, а појмљив само по доброти; све испуњава Својом силом; у Њему заједничаре једино достојни, и то не у једна-

кој мери, пошто Он своје деловање одмерава саобразно њиховој вери. Прост је по суштини, а многообразан по силама; целовит је присутан у сваком, и целовит је свугде. Раздељује се не трпећи никакве измене, и у целовитости је доступан заједничарењу; као што се, примера ради, чини да је сунчев зрак присутан само на ономе ко се њиме наслађује, а он заправо сија и изнад копна и изнад мора, и стапа се са ваздухом. Управо тако је и са Духом: иако се чини да је присутан само у ономе ко прима Његове енергије, Он свима непрекидно оставља целокупну Своју благодат; док они који заједничаре у Духу, уживају у Њему онолико колико им је природно, а не колико Он може да им дарује.

23.— Сродност Духа са душом не представља просторну блискост – јер, како се телесно можеш приближити ономе што је бестелесно? – већ је у томе да се душа удаљи од страсти, које су у њу накнадно ступиле због њене љубави према плоти, и тиме је лишиле блискости са Богом. Према томе, када се неко очисти од гнусобе коју је стекао заједно са злом, па се врати својој природној красоти тако што царском образу, кроз очишћење, поврати његов првобитни лик, само се тако може приближити Утешитељу. Он ће ти, примивши очишћено око, попут Сунца показати у Себи образ Невидљивог. А у блаженом призору образа видећеш неизразиву красоту Праобраза. Дух представља узвисивање срца, руковођење слабима и стицање савршенства за оне који се труде. Просветљујући оне који су се очистили од сваке нечистоте, Он их, кроз заједничарење у Њему, чини духовнима. Наиме, када некакав зрак падне на сјајна и прозирна тела, тада и она сâма бивају светлија и одбијају још светлости; тако и духоносне душе, када буду обасјане Духом Светим, и сâме постају духовне, и другима одашиљу благодат. Отуда: предзнање о будућим стварима, разумевање тајни, познавање онога што је скривено, раздељивање благодатних дарова, небеско живљење, боравак с анђели-

Из светоотачке ризнице

Силазак Светога Духа на Апостоле

ма, бесконачна радост, пребивање са Богом, уподобљеност Богу, и оно највише што би се могло пожелети – да се постане бог. Наша схватања о Светоме Духу – о Његовој величанствености и достојанству и енергијама – које смо примили и од самих учења Духа, јесу ова које смо изложили, а која представљају тек део мноштва постојећих схватања. А сада, осврнимо се на оне који овоме противрече и покушајмо да оповргнемо сва противљења која нам они упућују под лажним именом знања.

Онима који тврде да Светога Духа не треба сврставати уз Оца и Сина

24.— „Светога Духа”, кажу они, „не треба да сврставамо уз Оца и Сина зато што Им је по природи стран и зато што је по достојанству нижи од Њих.” Праведно је да им одговоримо речима Апостолâ: „Богу се треба покора-

вати више него људима.” Јер, ако је Господ, предајући Апостолима спасоносно Крштење, јасно заповедио да крштавају све народе „у име Оца и Сина и Светога Духа”, не показујући да је Дух недостојан заједничарења са Њима, а они говоре како Духа не треба сврставати уз Оца и Сина, зар онда није јасно да се они противе заповести Божијој? Јер, ако то сврставање (уз Оца и Сина) не показује, по њима, никакво заједништво и припајање Духа са Њима, нека онда кажу како то сврставање треба да схватимо? Какав други приличнији начин припајања они ту виде? Наиме, ако Господ, издајући заповест о крштавању, није припојио Духа Оцу и Себи, нека то припајање не приписују ни нама. Јер, ми нити верујемо нити проповедамо нешто другачије. Међутим, ако се ту Дух сврстава уз Оца и Сина – а нико није толико безуман да устврди нешто друго – нека нас не оптужују зато што се држимо онога што је написано.

Из светоотачке ризнице

25.— Но, готова је припрема за борбу против нас; свака мисао уперена је ка нама, а језик хулитеља овамо одапиње стреле са већом жестином него што су се христубице бацале камењем на Стефана. Нека се, ипак, не заборави да њихови напади за нас представљају само изговор, а усмерени су, уистину, ка висини (Божанства). Тако да против нас, тобоже, припремају лукавства и постављају нам замке, и један од другог ишту помоћ у томе, сразмерно искуству и могућности свакога од њих. Но, оно против чега се боре јесте, заправо, вера, а заједнички наум свих непријатеља и противника исправнога учења јесте:

Свети Василије Велики

поколебати постојаност веровања у Христа тако што ће се уништити и разорити апостолско Предање. У ту сврху, попут тобожњих благодарних дужника, они се позивају само на доказе из Светог Писма, а одбацују неписана сведочанства Отаца као сасвим безвредна. Ми, међутим, нећемо одступити од истине, нити ћемо из страха престати да се за њу боримо. Наиме, ако нам је сврставање Светог Духа уз Оца Господ предао као неопходно и спасоносно учење, а они нису тога мишљења, него настоје да раздвоје и удаље Духа од Оца и да Га преселе међу силе служења, зар онда

није истина да они већу важност придају својме хуљењу него Владичиној заповести? Но, оставивши по страни спорење, размотримо међу собом оно што нам је у рукама.

26.— По чему смо ми хришћани? Свако ће рећи: по вери. На који начин се спасавамо? Тако што бивамо препорођени благодаћу Крштења. Јер, како бисмо се другачије спасли? Наиме, пошто смо спознали да је потврђено спасење кроз Оца и Сина и Светог Духа, зар ћемо одступити од обрасца учења који смо примили? Више уздисаја би нас стајало када бисмо се од свога спасења удаљили сада него када смо поверовали, односно ако бисмо се сада одрекли онога што смо онда примили. Једнака је, дакле, штета када неко премине не примивши Крштење, или када премине примивши Крштење којем недостаје нешто од Предања. Но, онај ко се не држи тајно онога исповедања које смо изложили приликом свога првог ступања (у Цркву), када смо се избавили од идолâ и приступили Живоме Богу, и ко га читавога живота не чува као поуздано прибежиште, тај удаљује себе од обећања Божијег и поступа супротно сопственом потпису који је положио када је, приликом крштавања, исповедао своје веровање. Јер, ако Крштење јесте почетак мога живота, а први од свих дана јесте дан поновног рођења, очигледно је да најдрагоценији од свих израза јесте онај који је изговорен када смо примили благодат усиновљења. Зар ћу то Предање, које ме је довело до светлости, које ми је даровало познање Бога, којим сам постао чедо Божије иако сам кроз грех дотада био Његов непријатељ, зар ћу га, дакле, издати и допустити да будем заведен њиховим неоснованим умовањима? Напротив, надам се да ћу се кроз ово исповедање и сâм приближити Богу, а њима саветујем да веру сачувају неокрњеном до дана Доласка Христовог, и да Духа задрже неодвојивог од Оца и Сина – тако ће учење о Крштењу сачувати и кроз исповедање вере и упућивање славословља.

Свети Василије Велики

Догматски списи 1

Беседа, Нови Сад 2016, стр. 231 – 238.

О АВИ ИСИДОРУ ПРЕЗВИТЕРУ

1. Причали су како је једном приликом ави Исидору презвитеру дошао некакав брат да би га позвао на обед. Али старац то не прихваташе, говорећи: – Адам, који беше храном прелашћен, остаде изван раја.

Вели му брат: – Зар се ти уопште плашиш да изађеш изван своје келије?

А он опет рече: – Плашим се, чедо моје, јер *ђаво, као лав ричући ходи и тражи кога да прождере* (1 Пет. 5, 8).

Много пута је чак говорио: – Ако се неко преда вину, неће успети да побегне од утицаја својих помисли. Јер се и Лот, кога су на то кћери нагнале, напио вина, а кроз пијанство га је *ђаво* лако навео на безакони блуд.

2. Рекао је ава Исидор: – Ако жудиш за Царством небеским, презири новац и настој да задобијеш божанску плату.

Још је рекао: – Није могуће живети по вољи Божијој, ако си раскалашник и среброљубац.

Још је рекао: – Ако се подвизавате држећи прописан пост, немојте се гордити; јер ако се због тога гордите, боље је да једете месо. Боље је човеку да једе месо, него да се горди и хвалише.

Још је рекао: – Они који се поучавају треба своје истинске учитеље и да љубе као оце и да поштују као господаре; те нити због љубави да се лишавају страха, нити због страха да гасне њихова љубав.

Још је рекао: – Ако жудиш за спасењем, чини оно што води ка њему.

3. Причали су како је ава Исидор, када је неки брат пошао код њега, побегао у унутрашњост келије. А браћа му рекоше: – Аво, зашто си то учинио?

А он одговори: – И звери када беже, скривају се у своје брлоге.

Говорио је тако ради духовне користи своје браће.

О АВИ ИСАКУ ТИВЕЈСКОМ

1. Посети једном приликом ава Исак Тивејски неку монашку заједницу и угледа једнога од браће у некаквом сагрешењу, па га осуди. А када је изашао у пустињу, дође анђеоло Господњи и стане пред врата његове келије, рекавши: – Нећу те пустити да уђеш.

А он га стаде молити: – О чему се ради?

Одговарајући му, анђео рече: – Бог ме је послао рекавши: „Упитај га, где заповедаш да бацим грешнога брата којег си осудио?“

Овај се сместа покаја, па рече: – Сагрешио сам, опрости ми.

А анђео рече: – Устани, Бог ти је опростио. Чувај се, пак, убудуће да не осуђујеш никога пре него што га Бог осуди.

2. Причали су како је ава Аполос имао ученика по имену Исак који је био савршено васпитан у сваком добром делу; и беше стекао тиховање светог предложења. А када је излазио из цркве, никоме није допуштао да га сусретне. Јер разлог његов био је у томе да све добро има своје време, „јер свему има време“. А када би се сабрање распуштало, он је бивао као гоњен ватром, настојећи да се докопа своје келије. Много пута су, после молитвеног сабрања, браћи били приношени двопек и чаша вина; међутим, он то није примао, не због тога што је одбијао понуде своје браће, већ да би очувао тишину молитвеног сабрања. Догоди му се, пак, да остане у постели због болести; и чувши то, браћа дођу да га посете. И док су седели крај њега, упиташе га: – Аво Исак, зашто после молитвеног сабрања бежиш од своје браће?

А он им одговори: – Не бежим ја од своје браће, већ од лукавства демонског. Јер ако неко држи упаљену свећу, па се задржи стојећи на ветру, она се због њега угаси. Тако и ми, обасјани светим предложењем, ако се задржавамо изван келије, помрачује се наш ум.

Из летописа

ХРАМ СВЕТОГ ВЕЛИКОМУЧЕНИКА ПАНТЕЛЕЈМОНА У ОБРОВЦУ

Порекло имена насеља Обровца нема упоришта у историографији. У истраживању назива насеља постоје три тумачења, заснована на претпоставкама, легендама или произвољним закључцима. Према првом тумачењу, можда најоснованијем, реч *обровац* је заједничка именица изведена из старословенског језика, која у ширем преводу значи – *ограђен простор*. У нашем случају она означава простор који је омеђен водом, што је Обровац у својој прошлости свакако и био. У књизи *Обровац* немачког писца Фабиана Валтера, објављеној 1972. године, каже се да је Обровац добио име по своме положају. Речица Бегеј га опасује „као обрва око“, и та је представа пресудно утицала на назив насеља. Према трећем тумачењу, насеље је добило име по Аварима, који су борабили на ужем подручју Обровца. Словени су их називали Обри – Абари – Авари.

Парохија обровачка је основана 1745. године и потпадала је под духовну власт Православне Епархије бачке. Првобитна црква од плетера, налазила се у атару села на месту које се зове Кленовац. У том храму су службовали пароси: Филип Панић († 1760) и Јован Петровић († 1765) (записано на плочама у порти). Садашњи храм је саграђен 1782. године у духу барокне архитектуре, за време митрополита Мојсеја Путника и посвећен је Светом великомученику Пантелејмону. Припада типу једнобродних цркава са полукружном апсидом на источној и звоником на западној страни. Певнички простори су јаче наглашени тако да основа, а самим тим и кровна конструкција, задржава крстообразност. Ико-

Храм у Обровцу

ностас је дело више аутора с краја 18. и почетка 19. века, међу којима је и новомученик Рафаило Шишатовачки; три иконе су продате између два рата (1932. на предлог свештеника Љубомира Слепчевића), а пет икона које су поводом стогодишњице Матице српске (1826 – 1926) однете као изложбени експонати, данас се налазе у Галерији Матице српске и чувају се у фонду позајмљених дела.

Од знаменитих пароха обровачких требало би посебно издвојити свештеника Николу Теодоровића (1868 – 1917), који се бавио богословском књижевношћу и новинарством. Написао је у два тома историјску расправу *Сведочанства о хришћанству у нехришћанских писаца*

1. и 2. века (Изворник 1904). Говорио је неколико језика, а читао је и писао на немачком, мађарском и француском језику. Био је веома плодотворан и сада нам се чини као да је све, што год постоји у Обровцу, његових руку дело. Први светски рат и оронило здравље су спречили овог предузимљивог свештеника да настави духовну и градитељску мисију у Обровцу. Постхумно је одликован орденом Светог Саве.

Свештеник Никола Теодоровић је током службовања у Обровцу располагао великим финансијским средствима из државног буџета и црквених фондова намењених изградњи и реновирању, али никада није дошао у искушење да присвоји ниједан део за своју личну корист. Када се упокојио, за њим је остала сиромашна породица због чега је црквени одбор одлучио да га сахрани о свом трошку.

Протонамесник Мирослав Тронколовић

Издавачка делатност

ПРАРОДИТЕЉСКИ ГРЕХ

Дело чувеног богослова и професора догматике Јована Романидиса (1927 – 2001) *Прародитељски грех* угледало је светлост дана у српском преводу у оквиру едиције „Светоотачко богословље” Издавачке установе Епархије бачке *Беседа* још 2001. године. Свој рад на ревитализацији светоотачког богословља у оквиру православне богословске мисли, отац Јован Романидис је започео радом на Академији „Часни крст” у Бостону. Свој рад је наставио на Богословском факултету Аристотеловог универзитета у Солуну.

Дело које је пред нама, *Прародитељски грех*, представља мисаоно созерцање суштине грехопада прародитеља Адама и Еве у једном живом дијалогу са светоотачком традицијом промишљања ове теме у оквиру православног богословља.

Главна тежња овог дела је да истражи догматске основе разумевања прародитељског греха и његовог значаја за егзистенцију човека, онако како је она разумевана у оквиру веровања ране Цркве. Отац Јован Романидис спроводи у дело овај свој наум кроз указивање на моралне и догматске разлике у схватању ове тематике у оквиру Православне и Западне Цркве. Мотив аутора лежи у чињеници да без правилног разумевања пада прародитеља није могуће на православан начин протумачити учење Цркве о обожењу и спасењу човека. Из тога следи да је узалудна било каква расправа о природи Цркве и светих Тајни ако се најпре не би указало какво је учење Светог Писма и светих Отаца о суштини пада и спасења човека и творевине. Значај ове теме лежи управо у томе што не можемо разумети спасење

Прародитељски грех

Издавачка делатност

човека у и кроз Христа уколико не схватимо сву дубину и трагику пада прародитеља.

Отац Јован Романидис се не слаже са тврдњом да у оквиру светоотачке мисли нико пре Августина и Тертулијана није озбиљно промишљао о теми прародитељског греха. Штавише, он оповргава Августиново и Тертулијаново тумачење због утемељености истог у Платоновској и Оригеновој филозофској мисли. На тај начин, он се супротставља читавој богословској традицији западне Цркве у оквиру ове теме. Према њиховом тумачењу, смрт је феномен који потиче од Бога. Позивајући се на писце из најранијег периода Цркве, као и на свете Оце, Јован Романидис наглашава да смрт ни на који начин није повезана са Богом, нити да је Он њен творац. Ова разлика у схватању смрти представља основу многих богословских разлика између источне и западне Цркве. Зашто је ово толико значајно? Непознавање истинског порекла смрти мора довести и до погрешног схватања о Богу и Његовог односа према свету и човеку. Погрешна учења о пореклу смрти, према оцу Јовану Романидису, неизбежно воде ка погрешним схватањима свих темељних појмова у оквиру сотириологије (хришћанско учење о спасењу). Позивајући се на свете Оце, Романидис наглашава да Бог није створио смрт која је тесно повезана с појмовима сатане и греха. Према томе, православна побожност увек мора имати херојски и борбени карактер, ослањајући се на предање о мученицима и исповедницима за које су страх и узмицање пред смрћу значили одрицање од самога Христа.

Аутор истиче да је начело истинске бесмртности човека животворна енергија Свете Тројице, како је то истицао још свети Григорије из Нисе. Човекова смрт је, према томе, удаљавање од Бога као Извора истинског Живота. Православни хришћанин је кроз светотајински живот у Цркви као Телу Христовом, причасних Божанских енергија. Тако се човек ослобађа силе греха која царује у смрти и пропадљивости још од грехопада и враћа на пут који води савршенству кроз обожење своје пале природе. Дакле, исти задатак који стоји пред нама као православним хришћанима да-

нас, стајао је и пред прародитељима, „да кроз духовни подвиг постану истински образ и подобје Божје. То стицање савршенства претпоставља несебичну љубав, не само према Богу, него и према ближњему” (стр. 236).

Прародитељски грех, студиозни рад Јована Романидиса, представља још једно дело у низу православног богословља двадесетог века које трага за снагом и животодавном истином светоотачке мисли на повратку ка изворном хришћанству. Ова ренесанса ранохришћанске и византијске богословске мисли нужно се креће кроз откривање изворног поимања темељних појмова и феномена хришћанског искуства, али и кроз указивање на разлике спрам схватања истих у оквирима западно-хришћанске теологије. На том путу, како нас опомиње и сам аутор, увек морамо бити одлучни, борбени и храбри јер је циљ Сам Христос и заједница љубави у Царству Небеском.

Катихета Младен Каурин

Из школске клупе

Немањићи наши преци

Србија је моја отаџбина, мој родни крај,
Српски јунаци су с осмехом, бранећи је,
отишли у рај.

Кад ме ухвати страх,
Кад видим само мрак
Одједном заискри сјај у мраку,
То је Стефанов дух у зраку.

Немањићи су напустили своја гнезда,
Због тог подвига стигли су до звезда.

Урош је био mudar, али тих,
То га не чини мањим јунаком од других.

Када је Немања оседео,
Знали су Срби колико је вредео.

Његови синови причу крају не приводе,
и разне књиге за Србе преводе.

Наша је обавеза да се сећање на њих не угаси,
Само та љубав може да нас спаси.

Јана Петричевић VI-2
ОШ „Доситеј Обрадовић”, Сомбор

Света лоза Немањића

Русија је имала Романове, Грчка – Александра Великог, Рим се поносио Цезаром, а Египат славном Клеопатром. Француска је имала неустрашивог Наполеона, а Србија династију Немањића – краљеве и цареve нашега рода у средњем веку. Брига за свој народ и љубав према њему, развијаће се читавом средњовековном државом и ослободиће је од моћне Византије.

У 12. веку над Србијом сунце је јаче сијало и будило наше храбре претке да се боре за своју отаџбину, за свог краља и цара на бојном пољу. Замишљах их како се јуначки враћају својим кућама, а пропланци и брда окупани у црвеној боји од божурâ чији мирис надвлађава мирис крви, док нежне латице милују ране наших јунака. Замишљах нашег краља, Стефана Немању, како на коњу, уз своју

верну свиту, доноси победу, а испред Рашких зидина, где се рађала краљевина, чека верна Ана с девојкама које певају само за славу свога краља и народа. Замишљах како седим у дворишту Хиландара покрај ногу монаха Симеона којем је некада припадала сва световна власт и слушам шта би ми имао рећи овај велики духовник и мудрац. Замишљах то лепо и нежно лице младог Растка Немањиног који је био рођен да буде принц, али не овог света већ небеског. Свети Сава нам је дао пример да срећу не тражимо у материјалном, већ у духовном облику и као захвалност за све што је учинио за нас можемо само да следимо његов пут који је вреднији од било којег блага, титула и славе, јер нас води ка Небеском Оцу, где ћемо упознати једног дана и Растка и Стефана Немању, Јелену и Душана и све припаднике српске лозе.

Светородна лоза Немањића, Манастир Дечани

Хајде да заједно посетимо Жичу у којој је крунисан Стефан Првовенчани, да одемо до прелепе Студенице, ушушкане на обронцима планине. Чувајмо Милешеву, Сопоћане, Дечане, Морачу, Градац и остале задужбине јер оне чувају љубав према Богу и српском народу једне средњовековне породице на вечно сећање.

Младен Радишић VI-1
ОШ „Јован Јовановић Змај”, Бурђево

Актуелности

Пасхално јутрење и Васкршња Литургија у Саборном храму у Новом Саду

На Празник Васкрсења Господа нашег Исуса Христа, у недељу, 6/19. априла 2020. године, Његово Преосвештенство Епископ новосадски и бачки господин Иринеј служио је Пасхално јутрење и началствовао на светој архијерејској Литургији у Саборном храму Светог великомученика Георгија у Новом Саду. Владици Иринеју су саслуживали: Његово Преосвештенство Епископ мохачки господин Исихије, свештеници Саборног храма и новосадски ђакони.

Литија на Пасхалном јутрењу

Васкршњу посланицу Архиепископа пећког, Митрополита београдско-карловачког и Патријарха српског господина Иринеја и свих архијереја Српске Православне Цркве, упућену свештенству, монаштву и свима синовима и кћерима наше свете Цркве, прочитао је протопрезвитер-ставрофор Миливој Мијатов, архијерејски намесник новосадски први и сабрат Светогеоргијевског храма. *Васкршње слово* светог Јована Златоуста прочитао је Епископ новосадски и бачки господин Иринеј.

Обраћајући се верном народу по отпусту свете Литургије, Епископ бачки г. Иринеј је честитао најсветији, највећи и најрадоснији хришћански празник – Васкрсење Господа Исуса Христа. „Сви могући вируси, заразе и епидемије су опасност, али највећа опасност су духовне епидемије зла. Сви сте сведоци

Васкршња Литургија

тога да су непријатељи Бога и Цркве развили мржњу и пропаганду какву нико од нас овде присутних не памти. Младост и детињство сам провео у време када су Цркву прогонили без милости, свештенике понижавали, хапсили, често и убијали, и без суда и са судом, али овакву острвљеност на све што је нама свето ни тада нисам доживео; да се исмевају са светом Литургијом, да се исмевају са светим Тајнама Цркве, да се исмевају са светим Причешћем – са којим правом? Ко су ти људи да изнутра хоће да нас шпијунирају да би нас после клеветали и понижавали? Имамо ли права, као што је лепо речено, макар колико кућни љубимци? На нама није да се светимо, поготову не у овај свети дан када празнујемо Васкрсење, нити да желимо зло било коме, али сви морамо бити свесни времена у којем живимо и морамо чувати и своју веру и своју светињу непоколебиво”, истакао је Епископ бачки господин Иринеј.

Слава Светогеоргијевског храма у Новом Саду

У среду треће недеље по празнику Пасхе, 23. априла / 6. маја 2020. године, житељи Новог Сада свечано су прославили престони празник Саборног храма Светог великомученика, победоносца и чудотворца Георгија. Прослављање празника отпочело је свечаним празничним бденијем које је служио протојереј-ставрофор Миливој Мијатов, уз саслужење новосадских свештеника.

Актуелности

На дан празника на светој архијерејској Литургији началствовао је Његово Преосвештенство Епископ новосадски и бачки господин Иринеј, уз саслужење Његовог Преосвештенства Епископа мохачког господина Исихија, новосадских свештеника и ђакона.

Благосиљање славских дарова у Саборном храму

У својој архипастирској беседи после прочитаног јеванђелског зачала, владика Иринеј је pouчио верни народ о празнику Светога великомученика Георгија. „Исте оне силе које су светога Георгија осудиле на смрт, гледају да хришћане лише онога што је њима најсветије и најдрагоценије. То је – сједињење са Господом у светој Тајни Причешћа. Ми не смемо клонути, не смемо бити малодушни пред вирусима, било природним, било вештачким, а поготову не пред вирусима зла, које искључиво ми људи производимо. Против свега тога постоји један Лекар, Сâм Го-

Благосиљање славских дарова у Саборном храму

спод наш, Лекар душа и тела наших, и постоје свети угодници Његови – међу њима један од најславнијих свети Георгије”, истакао је Епископ бачки господин Иринеј.

После заамвоне молитве, владика Иринеј је благословио славске дарове, које је ове године са љубављу, Господу у славу, а у част светог великомученика Георгија, принео кум храмовне славе, господин Саша Мухић са породицом. Светој Литургији су присуствовали господин Никола Перваз, председник Црквене општине у Новом Саду, и господин др Радивоје Стојковић, директор Гимназије „Јован Јовановић Змај”.

Ухапшени Епископ Јоаникије и свештеници због учешћа у литији у Никшићу

Његово Преосвештенство Епископ будимљанско-никшићки г. Јоаникије и осморица свештеника ухапшени су 12. маја 2020. године, на празник Светог Василија Острошког, јер су учествовали у литији у Никшићу. Након изласка из тродневног притвора – током којег су апеле за слободу владике Јоаникија и свештенства упутили угледни јерарси Српске Православне Цркве и других помесних Православних Цркава – Епископ је захвалио свима на подршци и љубави. „Ваша подршка је израз љубави према Цркви и природни наставак борбе за одбрану светиња. Драга браћо, драга дјецо, драга омладино, ова ће борба да траје и треба се спремити на дугу борбу. Ми ћемо се борити за слободу вјере и за част свакога човјека и за људско достојанство”, навео је Владика будимљанско-никшићки.

Свети Архијерејски Синод Српске Православне Цркве најоштрије је осудио најновији прогон Српске Православне Цркве у Црној Гори и хапшење Преосвећеног Епископа будимљанско-никшићког г. Јоаникија и седморице свештеника од стране црногорске власти која, под лажним изговором борбе са вирусом ковид-19, користи прилику за обрачун са Српском Православном Црквом и њеним верним народом. Свети Синод апеловао је на власт у Црној Гори да прекине са прогонном Цркве и да коначно почне да се понаша у складу са цивилизацијским нормама, по којима је слободно исповедање вере једно од најважнијих права сваког појединца.

Актуелности

Акције Добротворне установе Епархије бачке „Владика Платон Атанацковић”

Добротворна установа Епархије бачке „Владика Платон Атанацковић”, у сарадњи са Катихетским одбором Епархије бачке и парохијским свештеницима, даривала је пакете са основним животним намирницама угроженим појединцима и вишедетним породицама у Новом Саду и околним местима, који су због епидемије вируса ковид-19 лишени слободе кретања. „С обзиром да прослављамо радосни празник Христовог Васкрсења, Празник над празницима, та чињеница нас додатно обавезује као хришћане да, кроз жртвену љубав према Богу и човеку, чинимо добро”, казао је презвитер Лазар Мајсторовић, управник Добротворне установе Епархије бачке „Владика Платон Атанацковић”.

Бог изнад свега,
а човек пре свега!

Рачун за уплате прилога: 250-2010001265760-20

Епархија бачка, преко својих црквених општина и парохија, Катихетског одбора и Добротворне установе „Владика Платон Атанацковић”, током ванредног стања проглашеног у Републици Србији услед епидемије вируса ковид-19, пружала је подршку свима којима је помоћ била потребна.

Заупокојна Литургија и парастос блаженоуснулом епископу ваљевском Милутину

На празник Светога апостола и јеванђелиста Марка, 25. априла / 8. маја 2020. године, у храму Христовог Васкрсења у Ваљеву служена је заупокојна Литургија, а потом и четрдесетодневни парастос блаженоуснулом епископу ваљевском Милутину. Храм Васкрсења Христовог – место на ком је своју

духовну децу четрнаест година литургијски предводио и са чијег амвона мудре поуке подарио, његов дом након земаљске кончине – под своје сводове примио је пастире и верни народ да молитве узнесу за владика Милутина, првог архијереја обновљене Епархије ваљевске.

Парастос блаженоуснулом
епископу ваљевском Милутину

Заупокојну Литургију је служио архимандрит Михаило (Биковић), настојатељ манастира Јовање. Парастос је служио Његово Преосвештенство Епископ бачки г. Иринеј, уз саслуживање Епископа мохачког г. Исихија и свештенослужитеља из више епархија. „Смрт је последњи непријатељ човека и Христос је дошао у свет да Васкрсењем сатре смрт и обнови сву Своју творевину. Када сагледамо личност, живот и дело владике Милутина, можемо поновити речи које је Христос рекао, сусревши два брата, апостола Филипа и Натанаила, а оне гласе: „То је Израиљац, а да нема лукавства.” Ако међу нама, епископима Српске Цркве, има икога на кога се ове речи могу применити, онда је то блаженопочивши владика Милутин”, навео је владика Иринеј.

Епископи Иринеј и Исихије пред моштима
преподобног Јустина Ћелијског

Актуелности

У име свештенства Епархије ваљевске, благодарје Патријарху српском г. Иринеју, архијерејима и свештенослужитељима, упутио је протонамесник Филип Јаковљевић, архијерејски заменик блаженопочившег епископа ваљевског. „Епархија ваљевска прошла је своју Страсну седмицу на самом почетку Часног поста, када се владика Милутин разболео, а свештенство се нашло на удару јавности. У тим тренуцима наш глас је био тих, а Ви сте му дали снагу”, рекао је отац Филип, обраћајући се владици Иринеју и његовом секретару, протојереју Владану Симићу, родом Ваљевцу, и благодарећи им на подршци коју су пружили свештенству и верном народу Епархије ваљевске. Епархија ваљевска упутила је благодарност и владици Исихију који је, заједно са Епископом ремезијанским г. Стефаном, служио опело епископу Милутину.

Епископи Иринеј и Исихије са игуманијом манастира Ћелије мати Гликеријом

Боравак у Епархији ваљевској Преосвећени Епископ бачки г. Иринеј, с Епископом мохачким и својим најближим сарадницима, употпунио је посетом манастиру Ћелијама. У овој светињи духовно се родио један од најугледнијих православних архијереја данашњице. Корачајући ка кивоту, владика Иринеј евоцирао је сећања подстакнут питањима својих сапутника. Био је студент Богословског факултета када га је пут довео у светињу на обали Градца и њеном духовнику, архимандриту Јустину. Сусрет са потоњим светитељем учинио га је његовим духовним чадом и трајно срцем везао за манастир Ћелије и ваљевски крај. После поклоњења моштима преподобног оца Јустина, гостима из Бачке у

манастирској порти дочек је уприличила игуманија Ћелија, високопреподобна мати Гликерија са сестрама.

Тридесет година архијерејске службе Епископа бачког др Иринеја

У среду, 20. маја 2020. године, навршило се 30 година од хиротоније Његовог Преосвештенства Епископа бачког г. Иринеја. На редовном заседању Светог Архијерејског Сабора Српске Православне Цркве, 1989. године, јеромонах Иринеј изабран је за Епископа моравичког, викара Патријарха српског, а потом је, после хиротоније у Пећкој Патријаршији, 20. маја 1990. године, изабран за Епископа бачког и устоличен у Новом Саду, децембра исте године.

Њихова Преосвештенства епископи зворничко-тузлански Фотије и мохачки Исихије радо су се одазвали позиву Информативне службе Епархије бачке и поделили своја искуства из разговора и сусрета са владиком Иринејем.

Хиротонија Преосвећеног владике Иринеја, 1990.

Владика Фотије: „Радујем се да је тај велики јубилеј дошао! Ја сам се са Владиком сусрео кад сам дошао на Теолошки факултет у Београду, то је било негде раних осамдесетих година прошлога века. Наш Владика је био професор Новог Завета и грчког језика, и ми смо долазили на његова предавања да слушамо, да се дивимо тако једној дубокој теологији која је питким језиком била изговарана. Поготову, сећам се тумачења јеванђелских прича на предавањима из Новог Завета.

Актуелности

Владика је одувек био веома систематичан и дубок богослов. Ми смо, као млади људи, били одушевљени тим предавањима, која су некако била исцелитељска, изнутра су нас испуњавала. Испит из грчког језика је био доста тежак. Владика је ту, такође, бриљантно држао предавања. Ја се сећам да сам, пре него што сам изашао на испит из грчког језика, шест месеци учио тај предмет да се не бих обрукао пред Владиком.

Са хиротоније Преосвећеног владике Иринеја, 1990.

Замонашио сам се деведесете године у манастиру Ковиљу. Владика је тад обновио духовни живот у овом манастиру. Митрополит Порфирије се тад, као постдипломац, вратио из Грчке и, по благослову Преосвећеног владике Иринеја, постао настојатељ тога манастира. Мени се чини да је тада почела обнова целокупног живота у Епархији бачкој. Владика је држао предавања у цркви Света Три Јерарха, а ми смо из манастира Ковиља долазили да слушамо та предавања. Наравно, одмах је покренута издавачка делатост. Владика је многе младе свештенике рукоположио, многе парохије поделио да би младе људе постављао на парохије да они проповедају Јеванђеље Христово широм Бачке епархије. И заиста се осетио процват у духовном животу. Народ је почео да се причешћује, да долази у цркве, почела је да ради *Беседа*, да се штампају многе светоотачке књиге, нама до скоро недоступне на српском језику. Нема ниједне међународне конференције на којој он није учествовао и на којој нас није, на најбољи могући начин, представљао. Тек ће време показати колико је ту много учињено и колико смо ми сви заједно добили са Владиком

бачким, и колико од њега треба да учимо и дан-данас и, ако Бог дâ, убудуће”.

Владика Исихије: „Кад је Владика постао Епископ у Новом Саду, у целој Бачкој је био само у Бођанима један монах, и један од најважнијих Владикиних задатака била је обнова монаштва. Он је тада позвао своју духовну децу која су углавном била на постдипломским студијама у иностранству и сазвао их је да се скупе у Светоархангелском манастиру Ковиљу. Такође, позвао је из Грчке мати Порфирију, која је већ била монахиња, да окупи једно сестринство. Од тада је снажно почео да се развија монашки живот у Епархији бачкој. Садашњи Митрополит загребачко-љубљански Порфирије (тадашњи јеромонах) постављен је да буде духовник и старешина Ковиљског манастира. Великим старањем владике Иринеја Ковиљ је полако почео да привлачи младе људе, међу које сам и ја имао част да се прибројим. Упоредо је растао и Бођански манастир, у коме је било једно мање братство.

Имао сам касније у свом животу велику част да, у многим приликама, будем у пратњи Његовог Преосвештенства и да се уверим и да се учим, колико је то у мојој моћи, да видимо како на делу Владика решава разне дубоке теолошке и црквене проблеме.

Заједно са свештенством Епархије и са верним народом придружио бих се честиткама нашем владици Иринеју поводом тридесет година узвишене архијерејске службе у Епархији бачкој. Изразио бих расположење, спремност и труд да будемо сарадници у том великом делу, свако на свом пољу деловања, и да се трудимо да не отежавамо и да не будемо препрека, а да помажемо у свему што је могуће. Да се његова служба настави на много година, да нас овде руководи и да нам буде узор и посредник пред Господом нашим Исусом Христом.”

Слава храма на Новом насељу

Храм на Новом насељу у Новом Саду прославио је у уторак, 19. маја 2020. године, престони празник – Пренос моштију Светога Саве.

Актуелности

Благосиљање славских дарова

На дан празника свету Литургију је служио протопрезвитер-ставрофор Миливој Мијатов, архијерејски намесник новосадски први, уз саслужење свештеника и ђаконџа. Свечану беседу поводом славе Светосавског храма произнео је прота Миливој, који је навео да су плодови архипастирског и мисионарског деловања Светога Саве далекосежни и историјски непобитни.

Благосиљање славских дарова

„Свети Сава је глава нашег Светосавља и Православља у народу српском. Није то нека нова вера коју је Свети Сава измислио, коју је специјално за нас створио, него је то иста та вера која је проповедана светим и блаженим устима Господа Исуса Христа. Нема тога човека, нема те науке људске, нема те идеологије овоземаљске која нас може не само спасити него нам и пружити ваљани одговор на сва наша питања. Зато нам је Господ Бог оставио Своју Реч записану у Светом Писму, оставио нам је свету Литургију, оставио нам је свету Евхаристију да – делатно живећи и опитно кушајући од Тела Господњег – ми у себе примамо Њега, сједињујемо се са Њим и постајемо сутелесници Његови”, навео је архијерејски намесник новосадски први.

Прота Миливој је благосиљао славске дарове, колач и кољиво, а после отпуста, протопрезвитер Бранислав Мркић, настојатељ Светосавског храма на Новом насељу, уручио је захвалнице заслужнима за изградњу и унутрашње украшавање храма. На предлог управе и братства храма на Бистрици захвалнице су уручене: г. Лазару Ускоковићу и Николини и Бојану Матијевићу. Отац Бранислав је заблагодарио свима који су дошли да увеличају празновање славе храма Преноса моштију Светога Саве.

Престони празник Светониколајевског храма у Жабљу

Његово Преосвештенство Епископ бачки г. Иринеј служио је свету архијерејску Литургију у храму Преноса моштију Светога оца Николаја у Жабљу, 9/22. маја 2020. године. Владици су саслуживали: Његово Преосвештенство Епископ мохачки г. Исихије, свештеници и ђакони Епархије бачке.

Са Свете архијерејске Литургије у Жабљу

Беседећи по прочитаном јеванђелском одељку, владика Иринеј је говорио о светитељу Николају и његовом истинском сведочењу вере. „Црквени песник, у данашњим богослужбеним песмама њему посвећеним, каже за њега да је био „Божја уста“, пошто је учествовао на Првом васељенском сабору, у граду Никеји. Он је ту сведочио истину православне вере наспрам такозваног аријанства, главног кривоверја оне епохе. Проповедајући истински Јеванђеље Христово целога

Актуелности

свога живота, могао се назвати „Божја уста“, а и свако од нас је призван да буде „Божја уста“, а не уста која хуле на Бога“, навео је Епископ бачки.

Пред почетак свете Литургије Преосвећени владика Иринеј рукопроизвео је вероучитеља Јована Вачика у чин ипођакона.

Слава храма Светих Ћирила и Методија на Телепу

У Недељу о слепоме, 11/24. маја 2020. године, свечано је прослављен престони празник храма Светих Ћирила и Методија на Телепу. Његово Преосвештенство Епископ бачки г. Иринеј служио је свету архијерејску Литургију, уз саслужење Његовог Преосвештенства Епископа мохачког г. Исихија и свештенства Епархије бачке.

Света архијерејска Литургија у храму на Телепу

Беседећи, владика Иринеј је указао на значај јеванђелске перикопе и на важност мисије Свете браће Ћирила и Методија. „Свака света Литургија – без изузетка – вишеструки је празник, јер на свакој светој Литургији прослављамо Господа и свете Његове угоднике. Црквени песник, у једној од црквених песама које смо појали, каже да смо сви ми слепи на душевне очи. Докле год у нама и око нас постоји грех, и ђаво делује на нас, дотле смо ми слепци духовним очима, иако можда добро видимо телесним очима. То чудо које је Христос учинио – исцељење слепога који не види телесним очима, исто је толико значајно, али можда и не толико значајно колико оно што Христос врши свакога дана, свакога часа, свакога трена кроз све векове, а то је да отвара душевне очи душевно и духовно

Епископи Иринеј и Исихије са свештенством и децом у храму на Телепу

слепима“, навео је Епископ бачки. Владика је додао да је међу словенским народима празник свете браће Ћирила и Методија омиљени празник и да је дело ових светитеља темељ онога што се дешавало на нашем, српском духовном и историјском путу. „Да није било њих не би после било ни Светога Саве, не би било кнеза Лазара, не би било свега онога што нас одржава духовно и историјски. Зато је предање, та духовна традиција светих Ћирила и Методија, наставак претходне, вековне, светоотачке, а она је основ наше светосавске и светолазаревске“, истакао је Преосвећени владика Иринеј.

На светој Литургији Епископ мохачки г. Исихије је рукоположио ипођакона Јована Вачика у чин ђакон. После благосиљања славских дарова, у име свештенослужитеља и вернога народа храма на Телепу, протонамесник Велимир Врућинић је заблагодарио владици Иринеју на началствовању евхаристијским сабрањем. „Као што сте данас сведочили Јеванђеље Христово у храму који је изграђен и који служи Вашим благословом, тако већ тридесет година то чините као Архијереј Цркве Божје. Ви, Владико, чврсто и непоколебиво проповедате и живите једну веру у Једнога Господа нашег Исуса Христа. Са жељом да још дуго година служите и сведочите Јеванђеље Христово, приносим Вашој љубави дар – икону Великог Архијереја, која је живописана у нашој парохији“, навео је настојатељ храма на Телепу.

У знак захвалности Преосвећеном владици Исихију, који је као архијереј први пут служио у храму Светих Ћирила и Методија у Новом Саду, парохија телепска даривала је икону Мајке Божје.

Календар активности Епископа бачког

КАЛЕНДАР ЕПИСКОПА БАЧКОГ Г. ИРИНЕЈА 2020.

ЈАНУАР	
4.	У храму Светог великомученика Георгија у Бечеју служио парастос жртвама Рације.
6.	Бадњи дан; примио новосадско свештенство у Свечаној дворани Црквене општине у Новом Саду, поводом Божићне честитке.
7.	Божић; служио свету архијерејску Литургију у Саборном храму у Новом Саду.
13.	Присуствовао вечерњем богослужењу у параклису Владичанског двора у Новом Саду, уочи славе параклиса, Светог Василија Великог.
14.	Свети Василије Велики; служио свету архијерејску Литургију поводом славе придворног параклиса у Владичанском двору у Новом Саду.
15.	У згради Патријаршије српске присуствовао пријему Његове Екселенције г. Александра Јовановића, новоизабраног амбасадора Републике Србије у Украјини, код Патријарха српског г. Иринеја.
17.	У Светоуспенском храму у Новом Саду присуствовао молебном канону Пресветој Богородици, а потом предводио литију подршке одбрани права Српске Православне Цркве у Црној Гори.
18.	Крстовдан; присуствовао јутрењу, царским часовима и светој Литургији у манастиру Васкрсења Христова у Каћу.
20.	Свети Јован Крститељ; крсно име г. Епископа; служио свету архијерејску Литургију у Саборном храму у Новом Саду, уз саслужење епископа: крушевачког г. Давида, нишког г. Арсенија, осечкопољског и барањског г. Херувима и мохачког г. Исихија.
22.	У Београду примио признање Удружења књижевника Србије под називом <i>Благодарје</i> .
23.	Служио помен жртвама Новосадске рације на Кеју жртава Рације у Новом Саду.
26.	У свечаној дворани Матице српске присуствовао Светосавској беседи, коју је изговорио проф. др Александар Петровић.
27.	Свети Сава; служио свету архијерејску Литургију у Саборном храму у Новом Саду.
29.	Био на прослави Крсног имена Епископа зворничко-тузланског г. Фотија.

Календар активности Епископа бачког

30.	Учествовао у раду седнице Светог Архијерејског Синода. Истога дана био на свечаном пријему код г. Јоргоса Дјакофотакиса амбасадора Републике Грчке у Србији, у част Његове Светости Патријарха српског г. Иринеја.
ФЕБРУАР	
4.	У згради Патријаршије српске био на пријему код Патријарха српског г. Иринеја.
5.	У Српском народном позоришту узео учешћа у представљању књиге Ивана Негришорца <i>Истрага предака</i> .
6.	У згради Патријаршије српске присуствовао пријему Архиепископа охридског г. Јована код Патријарха српског г. Иринеја.
10.	Учествовао у раду седнице Светог Архијерејског Синода.
12.	Света Три Јерарха; служио свету архијерејску Литургију у Алмашком храму у Новом Саду.
15.	Сретење Господње; служио свету архијерејску Литургију у Саборном храму у Новом Саду.
16.	У Владичанском двору у Новом Саду примио делегацију Православно-хришћанског сестринства „Света Лидија“ при истоименом манастиру из Аспровалте. Истога дана, у свечаној дворани Матице српске присуствовао Свечаној седници Матице српске.
17-18.	У својству члана Светог Архијерејског Синода, учествовао у званичној посети Митрополита волоколамског г. Илариона, председника Одељења за спољне црквене везе Московске Патријаршије, Републици Србији.
23.	Преподобни Симеон Мироточиви; служио свету архијерејску Литургију у Светосимеоновском храму у Ветернику.
25-26.	У Аману (Јордан), у својству члана Посланства Српске Православне Цркве, учествовао у сабрању предстојатеља помесних Православних Цркава.
МАРТ	
9.	Учествовао у раду састанка чланова Светог Архијерејског Синода са г. Младеном Шарчевићем, Министром просвете, науке и технолошког развоја.
10.	Учествовао у раду седнице Светог Архијерејског Синода.
АПРИЛ	
12.	Цвети; служио свету архијерејску Литургију у Саборном храму у Новом Саду.

Календар активности Епископа бачког

16.	Велики Четвртак; служио свету архијерејску Литургију у Саборном храму у Новом Саду. Истога дана служио Велико бденије у Саборном храму у Новом Саду.
17.	Велики Петак; служио празнично вечерње и присуствовао јутрењу Велике Суботе у Саборном храму у Новом Саду.
19.	Васкрс; служио пасхално јутрење и свету архијерејску Литургију у Саборном храму у Новом Саду.
21.	На сеоском гробљу у Госпођинцима извршио чин опела над уснулим Станиславом Остојићем, сином протојереја-ставрофора Милана Остојића, умировљеног пароха темеринског.
МАЈ	
3.	Недеља мироносица; служио свету архијерејску Литургију у Саборном храму у Новом Саду.
6.	Ђурђевдан; служио свету архијерејску Литургију у Саборном храму у Новом Саду.
8.	У Саборном храму у Ваљеву служио четрдесетодневни парастос блаженопочившем Епископу ваљевском Милутину.
19.	Присуствовао седницама Наставно-научног већа и Савета Православног богословског факултета у Београду.
21.	Учествовао у раду седнице Светог Архијерејског Синода.
22.	Пренос моштију Светога оца Николаја; служио свету архијерејску Литургију у Светониколајевском храму у Жабљу и рукоположио у чин ипођакона Јована Вачика.
24.	Свети Кирило и Методије; служио свету архијерејску Литургију у храму Светих Кирила и Методија у Новом Саду.
26.	У свечаној дворани Црквене општине у Новом Саду, примио г. Милоша Вучевића, Градоначелника Града Новог Сада, са сарадницима.
28.	Спасовдан; служио свету архијерејску Литургију у Световазнесенском храму у Новом Саду, рукоположио ђакона Огњена Верића у чин јереја и осветио спомен-бисту блаженопочившем епископу будимском Данилу (Крстићу).
ЈУН	
5.	Учествовао у раду седнице Светог Архијерејског Синода.

Светињама у походе

ПРАВОСЛАВНА ЕПАРХИЈА БАЧКА

СЛУЖБА ЗА ПОКЛОНИЧКА ПУТОВАЊА

СВЕТИЊАМА У ПОХОДЕ

И У 2020. ГОДИНИ
ОРГАНИЗУЈЕ МНОГА
ПОКЛОНИЧКА ПУТОВАЊА

Информације на бројеве телефона:
064/12-93-616 и 021/526-068

На таласу Православља

СРПСКА ПРАВОСЛАВНА ЦРКВА
ЕПАРХИЈА БАЧКА
ИНФОРМАТИВНА СЛУЖБА

www.eparhijabacka.info; e-mail: epbackainfo@gmail.com

„Циљ наше Информативне службе је да буде у служби
сведочења и ширења православне вере.”

Епископ бачки г. Иринеј

ПОМОЗИМО ИЗГРАДЊУ
ХРАМА У МАНАСТИРУ
ВАСКРСЕЊА ХРИСТОВА
НА СУНЧАНОМ БРЕГУ У КАЋУ

Жиро рачун 250-2010001105760-64 (Еуробанка, Нови Сад)